EURÓPAI
BIZOTTSÁG

Brüsszel, 2015.8.5.
COM(2015) 388 final

A BIZOTTSÁG JELENTÉSE AZ EURÓPAI PARLAMENTNEK ÉS A TANÁCSNAK

a banki prudenciális követelmények alkalmazási szintjeire vonatkozó szabályokról

TARTALOMJEGYZÉK

1. Bevezetés 3

2. A CRD-ben és a CRR-ben meghatározott prudenciális követelmények alkalmazási szintjeire vonatkozó szabályok áttekintése 4

2.1. A kétszintű felügyelet általános szabálya 4

2.1.1. Az általános szabály megfelel a Bázeli Bankfelügyeleti Bizottság standardjainak 4

2.1.2. A két alkalmazási szint kiegészíti egymást 4

2.2. Az általános szabály alóli kivételek 5

2.3. A kivételek indoklása 6

2.4. A mentességek EU-n belüli használata 7

3. A prudenciális követelmények alkalmazási szintjeire vonatkozó szabályokkal kapcsolatban feltárt problémák 7

3.1. A hitelintézetekre és a befektetési vállalkozásokra vonatkozó mentességek különbségei 7

3.2. A szabályok nem tartalmaznak szanálási szempontokat 8

3.3. Helytelen alkalmazási körű mentességek 8

3.4. A mentességek elégtelen alkalmazási feltételei 8

3.5. A CRD és a CRR mentességi szabályainak eltérései 9

3.6. A prudenciális követelmények alkalmazási köréből kizárt csoporttagok elégtelen nyomon követése 9

3.7. Az azonosított értelmezési problémák 10

3.7.1. Eltérő értelmezés lehetősége a javadalmazási szabályok összevont alapú alkalmazásának módja kapcsán 10

3.7.2. Eltérő értelmezés lehetősége a mentességek alkalmazási feltételei kapcsán 10

3.7.3. Nem egyértelmű a harmadik országokban letelepedett pénzügyi szervezetekben részesedő intézményekre vonatkozó eljárás 11

4. Következtetés 11

1. BEVEZETÉS

A több hitelintézetből vagy befektetési vállalkozásból (a továbbiakban: intézmények) álló bankcsoportok felügyelete két szinten zajlik: a teljes bankcsoport szintjén és a csoportba tartozó egyes intézmények szintjén. Az első szint az összevont alapú felügyeletnek felel meg, a második szint az egyéni alapú felügyeletnek. A kétszintű felügyelet ezen elvének megfelelően a 2013/36/EU irányelvben[1] (tőkekövetelmény-irányelv, a továbbiakban: CRD) és az 575/2013/EU rendeletben[2] (tőkekövetelmény-rendelet, a továbbiakban: CRR) meghatározott banki prudenciális szabályokat egyéni és összevont szinten kell alkalmazni. Az említett elv alól azonban vannak kivételek.

Ez a jelentés a CRD-ben és a CRR-ben meghatározott prudenciális követelmények – különösen a mentességi rendszer – alkalmazási szintjeire vonatkozó szabályok megfelelőségét értékeli. Együttesen fedi le azt a két megbízást, amelyet az Európai Parlament és a Tanács a CRD 161. cikkének (4) bekezdésében és a CRR 508. cikkének (1) bekezdésében ruház a Bizottságra:

– az első megbízatás alapján a Bizottság 2014. december 31-ig felülvizsgálja a CRD 108. és 109. cikkének alkalmazását, és arról – adott esetben jogalkotási javaslat kíséretében – jelentést nyújt be az Európai Parlamentnek és a Tanácsnak; e két cikk a CRD 73–96. cikkében megállapított belső tőkemegfelelés-értékelési eljárásra (ICAAP), vállalatirányítási rendszerre, kockázatkezelésre és javadalmazási politikára vonatkozó prudenciális követelmények alkalmazási szintjét rögzíti;

– a második megbízatás alapján a Bizottság felülvizsgálja a CRR első része II. címének, valamint 113. cikke (6) és (7) bekezdésének alkalmazását, és arról jelentést nyújt be az Európai Parlamentnek és a Tanácsnak. A CRR első részének II. címe a CRD-ben meghatározott egyéb prudenciális követelmények intézményekre való, egyéni vagy összevont alapú alkalmazásával kapcsolatos szabályokat állapítja meg, ideértve a szövetkezeti hálózatba és az intézményvédelmi rendszerbe tartozó intézményeket is. A CRR 113. cikkének (6) és (7) bekezdése az azonos intézményvédelmi rendszerbe tartozó vagy a 83/349/EGK irányelv[3] 12. cikkének (1) bekezdése értelmében kapcsolatban álló intézményeknek a likviditási követelmények egyéni alapú alkalmazása alóli mentesítéséhez teljesítendő feltételeket állapítja meg.

A jelentés az Európai Bankhatóság (EBH) 2014. október 31-i véleményén[4] alapul, amelyet az EBH a nemzeti illetékes hatóságokkal folytatott konzultáció után alkotott.

---

[1] Az Európai Parlament és a Tanács 2013. június 26-i 2013/36/EU irányelve a hitelintézetek tevékenységéhez való hozzáférésről és a hitelintézetek és befektetési vállalkozások prudenciális felügyeletéről, a 2002/87/EK irányelv módosításáról, a 2006/48/EK és a 2006/49/EK irányelv hatályon kívül helyezéséről (HL L 176., 2013.6.27., 338. o.).

[2] Az Európai Parlament és a Tanács 2013. június 26-i 575/2013/EU rendelete a hitelintézetekre és befektetési vállalkozásokra vonatkozó prudenciális követelményekről és a 648/2012/EU rendelet módosításáról (HL L 176., 2013.6.27., 1. o.).

[3] A Tanács 1983. június 13-i 83/349/EGK hetedik irányelve a Szerződés 54. cikke (3) bekezdésének g) pontja alapján az összevont (konszolidált) éves beszámolóról (HL L 193., 1983.7.18., 1. o.).

[4] Opinion of the EBA on *the application of Articles 108 and 109 of Directive 2013/36/EU and of Part One, Title II and Article 113(6) and (7) of Regulation (EU) No 575/2013*, (Az EBH véleménye a 2013/36/EU irányelv 108. és 109. cikkének, továbbá az 575/2013/EU rendelet első része II. címének, valamint 113. cikke (6) és (7) bekezdésének alkalmazásáról), 2013. október 29.

A következő szakasz a szóban forgó kérdés egyértelmű behatárolása céljából áttekintést ad a prudenciális követelmények alkalmazási szintjeire vonatkozó különböző szabályokról. A harmadik szakasz az említett szabályok különbségeit, következetlenségeit és értelmezési problémáit azonosítja. A következtetés az azonosított problémák megoldására ad javaslatot.

2. A CRD-BEN ÉS A CRR-BEN MEGHATÁROZOTT PRUDENCIÁLIS KÖVETELMÉNYEK ALKALMAZÁSI SZINTJEIRE VONATKOZÓ SZABÁLYOK ÁTTEKINTÉSE

2.1. A kétszintű felügyelet általános szabálya

Általános szabály, hogy a bankcsoportoknak egyéni és összevont alapon is meg kell felelniük a prudenciális követelményeknek. A CRR 6. cikke értelmében a bankcsoport egyes intézményeinek a saját helyzetük alapján egyéni szinten kell megfelelniük a prudenciális követelményeknek. A bankcsoport anyavállalatának a CRR 11. cikke értelmében a bankcsoport összevont helyzete alapján összevont szinten is meg kell felelnie a prudenciális követelményeknek.

2.1.1. Az általános szabály megfelel a Bázeli Bankfelügyeleti Bizottság standardjainak

A kétszintű felügyeletre vonatkozó szabály a Bázeli Bankfelügyeleti Bizottság által 2012. szeptemberben módosított hatékony bankfelügyeleti alapelvek kulcseleme. Ezek az alapelvek kiemelik, hogy az összevont alapú felügyelettel párhuzamosan a csoportba tartozó egyes bankokat külön is felügyelni kell.

A kétszintű felügyelet általános szabálya összhangban áll a Bázeli Bankfelügyeleti Bizottság 2006-os keretrendszerével[5] is, amelynek ajánlása szerint a felügyeleti szabályokat a nemzetközi tevékenységet folytató bankcsoportokra összevont alapon, az ilyen bankcsoport nemzetközi tevékenységet folytató leányvállalatára pedig egyéni szinten kell alkalmazni.

2.1.2. A két alkalmazási szint kiegészíti egymást

Az alkalmazási szintek egymást kiegészítő jellegűek. Az illetékes hatóságok az egyéni alapú alkalmazással az adott intézményre összpontosíthatnak, az összevont alapú alkalmazással pedig átfogóan értékelhetik az intézmény csoportját. Az összevont alapú felügyelet segítségével az illetékes hatóságok könnyebben azonosíthatják és követhetik nyomon azokat a fenyegetéseket, amelyekkel az egyes csoporttagok a többi csoporttag miatt szembesülhetnek, ami viszont javítja az intézmények egyéni alapú felügyeletét.

Az egyéni alapú alkalmazás indoka, hogy a kötelezettségeket a jogi személyeknek kell visszafizetniük, vagyis hogy az anyavállalatok jogilag általában nem felelnek leányvállalataik kötelezettségeiért. Az összevont alapú alkalmazással másfelől elkerülhető a tőke kettős számbavétele olyan esetben, amikor a csoport tagja egy másik csoporttag által kibocsátott tőkét birtokol. Az egyéni szintű alkalmazás révén ugyanakkor a felügyeleti hatóság biztosíthatja, hogy a szavatolótőke egyenletesen oszoljon meg a bankcsoporton belül, és rendelkezésre álljon a megtakarítások vagy a befektetések védelmére.

Az összevont alapú alkalmazás révén az illetékes hatóságok felügyelni tudják azokat a pénzügyi szervezeteket, amelyek nem állnak közvetlen egyéni alapú felügyeletük alatt. A konszolidáció kiterjed minden banki vagy pénzügyi jellegű tevékenységet végző csoporttagra,

[5] A Bázeli Bankfelügyeleti Bizottság 2006 júniusában elfogadott keretrendszere – *Basel II: International Convergence of Capital Measurement and Capital Standards: A Revised Framework - Comprehensive Version* (Bázel II: A saját tőke mérésének és előírásainak nemzetközi konvergenciája: felülvizsgált keret – teljes kiadás).

ideértve az intézménynek nem minősülőket is, például az eszközkezelő társaságokat, a pénzforgalmi intézményeket vagy a pénzügyi holdingtársaságokat. A prudenciális követelmények egyéni alapú alkalmazása másfelől segíti az illetékes hatóságokat abban, hogy feltárják az összevont alapú alkalmazással önmagában nem észlelhető, csoporton belüli kockázatokat.

2.2. Az általános szabály alóli kivételek

A kettős szintű felügyelet elve a következő kivételekkel érvényesül:

– a tagállami illetékes hatóságok a CRR 7. cikkében meghatározott feltételekkel mentesíthetik a leányvállalatot vagy anyavállalatát a tőkekövetelmények egyéni alapú alkalmazása alól, amennyiben a leányvállalat és anyavállalata is ugyanabban a tagállamban letelepedett, azonos kockázatkezelési keretben működik, és nincs akadálya a pénzeszközök átadásának; ez a mentesség a CRD 109. cikkének (1) bekezdése értelmében a CRD 74–96. cikkében meghatározott prudenciális követelményekre is kiterjeszthető;

– a tagállami illetékes hatóságok a CRR 10. cikkében meghatározott feltételekkel mentesíthetik a központi szervet és a tartósan hozzá kapcsolt hitelintézeteket a prudenciális követelmények egyéni alapú teljesítése alól; ez a mentesség a CRD 108. cikkének (1) bekezdése értelmében a belső tőkével kapcsolatos követelményekre is kiterjeszthető;

– az illetékes hatóságok a CRR 9. cikkében meghatározott feltételekkel mentesíthetik az anyavállalatot és leányvállalatát az egyéni alapú közzétételi és tőkekövetelmények alól (a tőkeáttételi követelmények kivételével), lehetővé téve, hogy az anyavállalat a tőkekövetelmények számításába bevonja leányvállalatát;

– az illetékes hatóságok a CRR 8. cikkében meghatározott feltételekkel mentesíthetik az intézménycsoportot a likviditási követelmények egyéni alapú alkalmazása alól, és azt mint egyetlen likviditási alcsoportot felügyelhetik[6]; ez a mentesség a CRR 113. cikkének (6) vagy (7) bekezdésében meghatározott feltételekkel alkalmazható az azonos intézményvédelmi rendszerbe tartozó intézményekre és a 83/349/EGK irányelv 12. cikkének (1) bekezdése értelmében kapcsolatban álló intézményekre is;

– a CRR 6. cikkének (4) és (5) bekezdése értelmében a befektetési szolgáltatások nyújtására vonatkozóan korlátozott engedéllyel rendelkező befektetési vállalkozások mentesülnek a likviditási és tőkeáttételi követelmények egyéni alapú alkalmazása alól; az illetékes hatóságok a tevékenységi kör jellegét, nagyságrendjét és összetettségét figyelembe véve bármely befektetési vállalkozást mentesíthetik a likviditási követelmények egyéni alapú teljesítése alól; a CRR 11. cikkének (3) bekezdése ezt a mentességet a likviditási követelmények összevont alapú alkalmazására is kiterjeszti, ha a csoport csak befektetési vállalkozásokból áll;

– a CRR 16. cikke értelmében a befektetési vállalkozások csoportja mentesül a tőkeáttételi követelmények összevont alapú alkalmazása alól, feltéve hogy a csoporttag befektetési vállalkozások mentesülnek a tőkeáttételi követelmények egyéni alapú alkalmazása alól;

[6] Ha az intézményeket több tagállamban engedélyezték, akkor a CRR 8. cikkének (3) bekezdése és 21. cikke értelmében ezen tagállamok illetékes hatóságainak közös megállapodásra kell jutniuk e tekintetben.

– a CRR 15. cikke és a CRD 108. cikkének (1) bekezdése értelmében az összevont felügyeletet ellátó hatóság mentesítheti a befektetési vállalkozások csoportját a tőke- és ICAAP-követelmények összevont alapú alkalmazása alól, feltéve hogy a csoport tagjai között nincs hitelintézet, és a csoporttag befektetési vállalkozások korlátozott befektetési tevékenységeket és szolgáltatásokat végeznek;

– a CRR 6. cikkének (3) bekezdése vagy 13. cikke értelmében a prudenciális konszolidáció alá tartozó intézmények – a jelentős leányvállalatok kivételével – mentesülnek a közzétételi követelmények egyéni alapú alkalmazása alól; az intézmények mentesülnek a közzétételi követelmények összevont alapú alkalmazása alól is, amennyiben a harmadik országban letelepedett anyavállalat egyenértékű konszolidált közzétételt végez;

– a CRR 6. cikkének (2) bekezdése értelmében a prudenciális konszolidáció alá tartozó intézmények a nem pénzügyi tevékenységet végző vállalkozásokban meglévő befolyásoló részesedések tekintetében mentesülnek a CRR 89., 90. és 91 cikkében meghatározott egyéni alapú prudenciális követelmények alól;

– a CRR 19. cikkében meghatározott feltételekkel a bankcsoport egyes tagjait ki lehet zárni a prudenciális konszolidációból.

2.3. A kivételek indoklása

A bankcsoporthoz tartozó intézményeknek a tőkekövetelmények egyéni alapú alkalmazása alóli, a CRR 7., 9. és 10. cikke szerinti mentesítése akkor indokolható, ha az érintett intézmények egyetlen szervezetnek tekinthetők. Erre akkor kerülhet sor, ha a csoporttagokat erős ellenőrzési kapcsolatok fűzik össze, azonos hatóság összevont alapú felügyelete alá tartoznak, és csoportszintű kockázatkezelési keretük szilárd csoporton belüli kötelezettségvállalásokat ír elő, a tőkemozgás korlátozása nélkül. Ilyen helyzetben a prudenciális követelmények egyéni alapú alkalmazása nem jelent hozzáadott értéket az összevont alapú felügyelet számára.

A bankcsoporthoz tartozó intézményeknek a likviditási követelmények egyéni alapú alkalmazása alóli, a CRR 8. cikke szerinti mentesítése elősegíti a likviditási kockázat csoportszintű kezelését, és megelőzi a csoporton belüli likviditás-áthelyezés azon korlátozásaival összefüggő likviditási csapdák kialakulását, amelyek a likviditási követelményeknek a bankcsoport egyes tagjaira való alkalmazásából erednének.

A bankcsoport tagjainak a prudenciális konszolidáció alóli, a CRR 19. cikke szerinti kizárása helyénvalónak tekinthető, ha az anyavállalat olyan korlátozásokkal szembesül, amelyek alapvetően akadályozzák a leányvállalatok feletti anyavállalati jogainak gyakorlását, vagy ha a csoporttag tevékenysége oly mértékben különbözik a többi csoporttagétól, hogy konszolidálása téves képet festene a felügyeleti hatóságoknak a bankcsoportról.

A CRR 6. cikkének (3) bekezdése és 13. cikke szerinti mentességek azon az elven alapulnak, miszerint a piaci fegyelmet nem erősíti különösebben az, ha a nem jelentős leányvállalatoktól is megkövetelik a prudenciális információk egyéni szintű közzétételét, mivel ezeket az információkat csoportszinten is közzéteszik.

A CRR 6. cikkének (4) és (5) bekezdése és 16. cikke szerinti mentesség azzal magyarázható, hogy a Bázeli Bankfelügyeleti Bizottság eredetileg csak a hitelintézetek, és nem a befektetési vállalkozások számára dolgozta ki a likviditási és a tőkeáttételi rátát, vagyis nem vette figyelembe a befektetési vállalkozások által végzett tevékenységek és szolgáltatások sajátosságait.

A CRR 15. cikke szerinti mentesség célja annak elkerülése, hogy a korlátozott befektetési szolgáltatásokat vagy tevékenységeket végző befektetési vállalkozások csoportjai aránytalan tőkekövetelményeknek legyenek kitéve. E pénzügyi csoportok fizetőképességének fenntartása érdekében azonban ez a mentesség csak további, a tőkekövetelmények számítására, a szavatolótőkére és a belső kontrollra vonatkozó feltételekkel adható.

2.4. A mentességek EU-n belüli használata

Úgy tűnik, egyes mentességeket meglehetősen korlátozottan használnak az EU-ban:

– a CRR 7. cikke szerinti mentességet a 28-ból mindössze 5 tagállam alkalmazza;

– csupán három tagállam engedélyezi, hogy az anyavállalat a CRR 9. cikkének megfelelően konszolidálja leányvállalatait;

– a prudenciális konszolidációból csupán néhány esetben került sor csoporttagoknak a prudenciális konszolidációból való, a CRR 19. cikke szerinti kizárására;

– a CRD 109. cikkének (1) bekezdését alkalmazva csupán két tagállam mentesít intézményeket a vállalatirányítási, javadalmazási és kockázatkezelési követelmények alól.

A CRR 8. cikke szerinti mentesség határon átnyúló viszonylatban csak 2015. január 1-je óta adható.

Ezzel szemben a CRR 10. cikke szerinti eltérést meglehetősen gyakran alkalmazzák a szövetkezeti hálózatok vonatkozásában, hiszen legalább hat tagállam központi szervei és kapcsolt hitelintézetei élhetnek e mentességgel, amely viszont a CRD 108. cikkének (1) bekezdése értelmében lehetővé teszi számukra az ICAAP-követelmények alóli mentességet is.

Noha nem tűnnek különösebben lényegesnek, e mentességek erősen befolyásolhatják az uniós bankcsoportok szerkezetét és belső felépítését, illetve az illetékes hatóságok bankcsoport-felügyeleti gyakorlatát. A hatályos szabályok változtatása potenciálisan nagy horderejű kiigazításokkal és költségekkel járhat az intézmények, az illetékes hatóságok és az EBH számára. A jövőben azonban a likviditásfedezeti követelmények és az egységes felügyeleti mechanizmus alkalmazása során nyert tapasztalatok figyelembevétele érdekében érdemes lehetne felülvizsgálni a mentességi rendszert.

3. A PRUDENCIÁLIS KÖVETELMÉNYEK ALKALMAZÁSI SZINTJEIRE VONATKOZÓ SZABÁLYOKKAL KAPCSOLATBAN FELTÁRT PROBLÉMÁK

A prudenciális követelmények alkalmazási szintjeire vonatkozó szabályok elemzése a következő, további megfontolást igénylő különbségeket, következetlenségeket és értelmezési problémákat tárta fel.

3.1. A hitelintézetekre és a befektetési vállalkozásokra vonatkozó mentességek különbségei

A hitelintézeteknek és a befektetési vállalkozásoknak mentesség hiányában egyéni és összevont alapon is meg kell felelniük a prudenciális követelményeknek. A két intézménytípusra azonban eltérő mentességi rendszer vonatkozik. A CRR 6. cikke értelmében a befektetési vállalkozások – a hitelintézetektől eltérően – külön feltételek nélkül mentesülhetnek a likviditási vagy tőkeáttételi követelmények egyéni alapú teljesítése alól. Az illetékes hatóságok a CRR 11. cikkének (3) bekezdése, 15. cikke vagy 16. cikke értelmében a

befektetési vállalkozások csoportját – a hitelintézeti csoportoktól eltérően – mentesíthetik a prudenciális követelmények összevont alapú alkalmazása alól.

A befektetési vállalkozások méretét, tevékenységének jellegét vagy kockázati profilját tekintve érdemes lehet fenntartani a rájuk vonatkozó engedékenyebb szabályokat. Célszerű ezért megvizsgálni, hogy e megkülönböztetett bánásmód járhat-e negatív hatásokkal. A Bizottság a CRR 508. cikkének (2) és (3) bekezdése értelmében 2015 folyamán el fogja végezni a befektetési vállalkozásokra vonatkozó prudenciális rendszer egészének felülvizsgálatát, amelynek részeként a mentességi rendszert is felülvizsgálja.

3.2. A szabályok nem tartalmaznak szanálási szempontokat

Az intézményeknek a prudenciális követelmények egyéni alapú alkalmazása alóli mentesítésére vonatkozó feltételek szanálási szempontokat nem vesznek figyelembe. A 2014/59/EU irányelv[7] (a bankok helyreállításáról és szanálásáról szóló irányelv) új követelményeket vezetett be, ezért a bankszanálás és a bankcsoport-felügyelet közötti összhang fenntartása érdekében az említett feltételeket felül lehetne vizsgálni. Különösen a bankok helyreállításáról és szanálásáról szóló irányelv II. címének III. fejezetében meghatározott csoportszintű pénzügyi támogatási megállapodást lenne célszerű figyelembe venni annak értékelésekor, hogy a bankcsoporton belül vannak-e akadályai a pénzeszközök szabad mozgásának.

3.3. Helytelen alkalmazási körű mentességek

Az illetékes hatóságok a CRD 109. cikkének (1) bekezdése értelmében az intézményeket mentesíthetik a CRD 74–96. cikkében meghatározott prudenciális követelmények alól. A 74–96. cikk azonban alapvető prudenciális követelményeket tartalmaz, például a megbízható vállalatirányítási rendszerek, az eredményes kockázatkezelési eljárások és a megbízható belsőkontroll-mechanizmusok vonatkozásában. Az illetékes hatóságok emiatt gyakran vonakodnak e mentesség megadásától, mivel a szóban forgó követelményeket nélkülözhetetlennek tekintik az eredményes prudenciális felügyelethez. Prudens megoldás lenne ezért, ha e mentesség alkalmazási körét azokra az esetekre korlátoznák, amikor az említett követelmények egyéni alapú alkalmazása nem nélkülözhetetlen, és megfelelően pótolható az összevont alapú alkalmazással.

Emellett a CRR 7. cikke engedélyezi, a CRR 9. cikke viszont nem engedélyezi az intézmények tőkeáttételi követelmények alóli mentesítését. Érdemes megfontolni e két cikk jobb összehangolásának lehetőségét.

3.4. A mentességek elégtelen alkalmazási feltételei

A CRR 7. cikkében meghatározott bizonyos feltételekkel az anyavállalatok és leányvállalataik mentesíthetők a prudenciális követelmények egyéni alapú alkalmazása alól. A jelenlegi feltételeket azonban érdemes lehetne kiegészíteni a következő pontosításokkal:

– feltételezni kell az anyavállalat és a leányvállalatok közötti ellenőrzési kapcsolatot, ha az anyavállalat jogosult kötelező utasításokat adni a leányvállalatainak; ilyen feltétel már a CRR 10. cikkében is szerepel;

[7] Az Európai Parlament és a Tanács 2014. május 15-i 2014/59/EU irányelve a hitelintézetek és befektetési vállalkozások helyreállítását és szanálását célzó keretrendszer létrehozásáról és a 82/891/EGK tanácsi irányelv, a 2001/24/EK, 2002/47/EK, 2004/25/EK, 2005/56/EK, 2007/36/EK, 2011/35/EU, 2012/30/EU és 2013/36/EU irányelv, valamint az 1093/2010/EU és a 648/2012/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet módosításáról (HL L 173., 2014.6.12., 190. o.).

– feltételezhető, hogy az anyavállalat kockázatkezelési keretét a leányvállalatok is alkalmazzák, ha az anyavállalatban és a leányvállalatokban is létrehozták az egységes és integrált kockázatkezelési keretet.

3.5. A CRD és a CRR mentességi szabályainak eltérései

A felügyeleti felülvizsgálati és értékelési eljárás a CRR-ben meghatározott prudenciális követelmények alkalmazási szintjével azonos szinten folyik. Mivel a felügyeleti felülvizsgálati és értékelési eljárás kiindulópontja a CRD 73. cikke szerinti belső tőkemegfelelés-értékelési eljárás, tárgyát pedig a CRD 74–96. cikkében meghatározott kötelezettségek képezik, a CRD 108. és 109. cikkében rögzített megfelelő alkalmazási szintek a következő következetlenségekhez vezethetnek:

– ha az intézmények a CRD 108. cikkének (1) bekezdése vagy 109. cikkének (1) bekezdése alapján mentességet kapnak, előfordulhat, hogy a belső tőkemegfelelés-értékelési eljárás és a CRD 74–96. cikkében meghatározott prudenciális követelmények nem azonos szinten lesznek alkalmazandók;

– előfordulhat, hogy a CRR 8. vagy 9. cikke szerinti mentességet kapott intézményeket a 73–96. cikkben meghatározott prudenciális szabályok egyéni alapú alkalmazására kötelezik;

– a CRD 108. cikkének (1) bekezdése szerinti mentesség megadása nem kötődik a CRR 10. cikke szerinti mentesség megadásához, vagyis előfordulhat, hogy a tartósan a központi szervhez csatolt hitelintézetek mentesülnek a tőkekövetelmények egyéni alapú alkalmazása alól, a belső tőkével kapcsolatos követelmények viszont vonatkoznak rájuk;

– A bankcsoporthoz tartozó intézmények nem kötelesek a belső tőkemegfelelés-értékelési eljárás egyéni alapú alkalmazására, a tőkekövetelmények viszont vonatkoznak rájuk ezen a szinten.

A CRD 108. és 109. cikkében a belső tőkemegfelelés-értékelési eljárás, valamint a vállalatirányítási rendszer, a kockázatkezelés és a javadalmazási politika tekintetében meghatározott alkalmazási szinteket ezért összhangba lehetne hozni a CRR-ben és a CRD-ben meghatározott egyéb prudenciális követelmények alkalmazási szintjeivel. A belső tőkemegfelelés-értékelési eljárás minden intézmény számára történő előírása azonban a nagy bankcsoportok esetében túlzottan terhes is lehet, különösen azon intézmények tekintetében, amelyek a többi csoporttaghoz viszonyítva nem jelentősek. A belső tőkemegfelelés-értékelési eljárás egyéni alapú alkalmazását ezért – adott esetben annak összevont alapú alkalmazásával együtt – minden intézményre elő lehetne írni, ideértve a bankcsoporthoz tartozó intézményeket is, kivéve, ha az illetékes hatóságok az intézmény többi csoporttaghoz viszonyított jelentősége miatt élnek a CRR 7., 9. vagy 10. cikke szerinti mentesítés lehetőségével.

3.6. A prudenciális követelmények alkalmazási köréből kizárt csoporttagok elégtelen nyomon követése

A CRR 19. cikkének (1) bekezdése értelmében a bankcsoportok egyes csoporttagokat az illetékes hatóság értesítése nélkül is kizárhatnak a prudenciális konszolidációból. Mindazonáltal érdemes lehetne költség-haszon-elemzést végezni a bankcsoportok egy olyan kötelezettsége tekintetében, amely előírná az említett cikk szerinti mentesség alkalmazásának az illetékes hatóság felé való bejelentését, hogy a hatóság még a mentesség alkalmazása előtt

engedélyezhesse azt, és nyomon követhesse az érintett csoporttagok számát és eszközeik volumenét.

3.7. Az azonosított értelmezési problémák

3.7.1. Eltérő értelmezés lehetősége a javadalmazási szabályok összevont alapú alkalmazásának módja kapcsán

A CRD 92. cikkének (1) bekezdése szerint a CRD 92–95. cikkében megállapított javadalmazási elvek és szabályok alkalmazását az illetékes hatóságok biztosítják a hitelintézetek csoport-, anyavállalati és leányvállalati szintjén, beleértve az offshore pénzügyi központokban létrehozottakat is. A CRD (67) preambulumbekezdése tisztázza, hogy e rendelkezés célja az Unión belüli pénzügyi stabilitás védelme és előmozdítása, valamint a CRD szerinti előírások megkerülésének megakadályozása.

A CRD 92. cikke szerinti javadalmazási követelmények egy része csak a azon munkavállalókra vonatkozik, akiknek tevékenysége jelentős hatást gyakorol az intézmény kockázati profiljára. Az ilyen munkavállalók csoport-, anyavállalati és leányvállalati szintű azonosításával kapcsolatos kritériumokat a 604/2014/EU felhatalmazáson alapuló bizottsági rendelet[8] határozta meg.

Továbbá a CRD 92. cikkének (2) bekezdése értelmében a javadalmazási politikákat oly módon és mértékben kell alkalmazni, amely megfelel az intézmények méretének és belső szervezetének, valamint tevékenységük jellegének, körének és összetettségének. A javadalmazási szabályok alkalmazásáról szóló aktualizált EBH-iránymutatás további útmutatással szolgál majd a „csoport” fogalmát és az arányosság elvének alkalmazását illetően, ami segíteni fogja a javadalmazási szabályok eltérő értelmezésével és alkalmazásával kapcsolatos kockázatok kezelését.

Meg kell jegyezni azt is, hogy a CRD 161. cikkének (2) bekezdése a Bizottság számára előírja, hogy 2016. június 30-ig az EBH-val szorosan együttműködve vizsgálja felül a javadalmazásra vonatkozó rendelkezéseket. A felülvizsgálat egyéb elemek mellett a javadalmazásra vonatkozó rendelkezések hatékonyságát, alkalmazását és érvényesítését fogja értékelni, ideértve az arányosság elvének alkalmazásával kapcsolatos esetleges hiányosságok azonosítását is.

3.7.2. Eltérő értelmezés lehetősége a mentességek alkalmazási feltételei kapcsán

A CRR 7., 8. vagy 9. bekezdése értelmében az intézmények mentesülhetnek a tőke- vagy a likviditási követelmények alól, feltéve hogy nincs akadálya a pénzeszközök mozgásának. A felügyeleti hatóságok számára azonban nehézséget jelenthet az akadályok azonosítása. E terület tisztázása elősegíthetné a mentességek alkalmazásával kapcsolatos felügyeleti gyakorlatok konvergenciáját. Konkrétan az említett három cikkben – különösen a CRR 8. cikkében – meghatározott feltételek pontosításával csökkenthető lenne annak kockázata, hogy hatóságonként eltérő értelmezést alkalmazzanak.

[8] A Bizottság 2014. március 4-i 604/2014/EU felhatalmazáson alapuló rendelete a 2013/36/EU európai parlamenti és tanácsi irányelvnek a szakmai tevékenységükkel valamely intézmény kockázati profiljára jelentős hatást gyakorló munkavállalók kategorizálásának minőségi és megfelelő mennyiségi kritériumaira irányuló szabályozási technikai standardok tekintetében történő kiegészítéséről (HL L 167., 2014.6.6., 30. o.).

3.7.3. Nem egyértelmű a harmadik országokban letelepedett pénzügyi szervezetekben részesedő intézményekre vonatkozó eljárás

A CRR 22. cikke és a CRD 108. cikkének (4) bekezdése kiköti, hogy a harmadik országban letelepedett pénzügyi szervezetben részesedéssel bíró leányvállalat intézménynek szubkonszolidált alapon kell alkalmaznia a tőkekövetelményeket és a nagykockázati tőkekövetelményeket, valamint a befolyásoló részesedésre vonatkozó és a belső tőkemegfelelés-értékelési eljárással kapcsolatos szabályokat. E két cikk célja azonban többféle értelmezést tesz lehetővé. Következésképpen a harmadik országokban letelepedett pénzügyi szervezetekben részesedő intézményekre vonatkozó eljárás tisztázásra szorul.

4. KÖVETKEZTETÉS

A jelentéssel összefüggésben nem tűnik indokoltnak a hatályos szabályok módosítását javasolni, mivel a Bizottságnak meg kell fontolnia, hogy a szóban forgó kivételeket érdemes-e fenntartani, és ha igen, milyen alkalmazási feltételekkel. E megfontolások egy része különösen az egységes felügyeleti mechanizmussal összefüggésben lesz időszerű. Ezenfelül, mivel egyes szabályok újak, vagy azok használata még nem elterjedt, az alkalmazásukkal kapcsolatban még tapasztalatokra kell szert tenni annak érdekében, hogy a Bizottság gondosan értékelni tudja a hatályos szabályok módosításának lehetőségét.

A befektetési vállalkozásokra alkalmazandó szabályok módosítási lehetőségének megfontolásához különösen fontosnak tűnik továbbá azon jelentés következtetéseinek figyelembevétele, amelyet a Bizottságnak a CRR 508. cikkének (2) és (3) bekezdésével összhangban kell elkészítenie a befektetési vállalkozások prudenciális felügyeletével kapcsolatban.

Végül, a Bizottságnak a banki prudenciális követelmények alkalmazási szabályainak módosítására vonatkozó mérlegeléséhez hozzá fognak járulni az illetékes hatóságok azon tapasztalatai, amelyeket a likviditásfedezeti követelménynek és a bankok helyreállításáról és szanálásáról szóló irányelv rendelkezéseinek alkalmazása kapcsán szereznek.